

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vitis Aqvilonia seu Vitæ Sanctorvm Qvi Scandinaviam
Magnam Arctoi Orbis Peninsvlam Ac præsertim Regna
Gothorum Sueonumq[ue] olim rebus gestis illustrarunt**

Vastovius, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.XXIII.

Canutus Rex Daniæ. M.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38534

CANVTVS REX DANIAE ET
MARTYR FLORVIT ANNO

CHRISTI 1087.

VICTORE III. Pontifice.

HENRICO III. Imperatore.

HALSTANO Rege.

ANVTVS Suenonis filius summis naturæ dotib. cumulatus, præfagio in hominū opinionibus præclare indolis ingenerato animo ætatem præcucurrit. Quippè manu collecta myoparonum piratica monstra perdomuit. Sembicis & Estonicis illustrem trophæis adolescentiam egit, nouisq; virium gradibus paterni roboris fundamenta transcendit. Quæ victoria futurum eius dominium portendebat Suenone defuncto, Regiæ successionis delectū anceps popularium sententia pertractabat. Maior namque Danorum pars Haraldum natu maiorem, ocij cupidior complexa, Canutū respuebat, ignauiq; Regis potius quàm fortis maluit parere imperio. Soli Scenienſes animo affecto, melius partibus Canuti, eius probitatis gnari, fauebant, Haraldus defidiam respuebant. Porro Haraldus plerq; fraternæ partis fautores, per quosdam subornatos in gratiam suam sollicitandos curauit. Ita à Canuto vulgi animos partim spes, partim metus auertit. Ipse deficientibus à se copiis, tribus duntaxat rostratis nauibus in angustissimas Scanici maris fauces elabatur, Regno carere iussus cuius ipse incolumitatem protexerat, & terminos iam non mediocriter auxerat.

*S. Canutus ad-
huc iuuenis pi-
ratas domat.*

*In Regem à
Sceningis ele-
ctus, à ceteris
Danis reiectus.*

Canutus ergo Sueoniam fugibundus intrauit, vbi à Rege Halstano benigne susceptus, eiusq; auxiliariis copiis instructus, perinde ac si nullis à fratre fuisset lacessitus iniurijs, intacta patria bellum in Russos & orientales terras, superſtite etiamnum patre inchoatum feliciter prolecutus est. Interim Haraldus biennium emensus defungitur. Quo mortuo Canutus paternis suffragiis in Regni fastigium reuocatus, bellum quod adolescens inchoauerat, iuuenis prosecutus erat, iam Regno sublimatus finiendum putauit. Nec ante manum ab incepto retraxit, quam Curretum, Semborum Estonumq; Prouincias funditus deſeſſet. Deinde sublato hoste, de statu coniugali cogitatione suscepta, Ethlam Roberti Flædriæ Comitiss filiam accepit in vxorem. Cumque magnatum insolentia solutos hebetatosq; præſci iuris neruos aspiceret, omnibus ingenii modis ad reparandam patrii moris disciplinā conniſus, probatoris iusticiæ cultum ſeueriſſimis edidit institutis. Non sanguini, non neceſſitudini, non authoritati, quo minus iuſti viri numeros expleret, quidquam conce-

*In Sueciam
fugibundus ve-
nit.*

*A Rege Halſta-
no excipitur e-
iusq; ope bel-
lum inchoatū
in Moſcos pro-
ſequitur.*

*Mortuo fratri
in Regno ſuc-
cedit.*

*Curlandos &
Eſtones ſubiug-
gat.*

*Roberti Flæ-
driæ Comitiss
filiam vxorem
duxit.*

*Mores corru-
ptos Patria
corrigit.*

E 4 dendum

Ecclesias donariis illustrat.

Clero stipendia prouidet. Episcoporum honori consulit.

Ecclesiasticos priuilegiis munit.

Decimarum ius populo frustra suadet.

Templum princeps Roschildense perficitur. In eo coronam Regiam appendit Rex.

D. Laurentio ades dicatur.

A Rege varie locupletatur.

Priuilegia Ecclesie voluit perennia esse ac inuiolabilia. Angliam armis recuperare tentat.

Fratrem sibi infidum expe-ritur.

dendum putauit. Nec Regnum modo purgare, sed Ecclesiam quoque quatenus licuit illustrare contendit; Suppellectilem & ornatum templorum, Regia munificentia auxit: aris ac ædibus sacris stipendia prouidit, Pontificum honori consuluit. Hi quippe cum à rudi populo, non illo quo par erat loco haberentur, Rex non ignarus illos Christi & Apostolorum in terris vices gerere, inter Procures locum perinde ac Ducibus eisdem lege decreuit, vt essent cōsilio intimi, & auctoritate proximi. Nec solum Pontificibus dignitatis incrementa donauit, sed etiam priuatorum Clericorum ordinem benignissimis decretis locupletare studuit, quantumuis sacrorum Canonum & Imperialium legum sanctionibus, iam suis ritibus suisque Priuilegijs & exemptionibus, satis fuisset communitus. Institit deinde Rex optimus decimarum ius Ecclesijs persoluedarum populo persuadere, sed propositi irrita suasio fuit, apud infuetum eius rei populum, præsertim quod Regijs exactionibus & multis expeditionibus quas poscebat militia grauaretur. Per ea tempora Sueno Roschildensis Episcopus, templi primarij extructionem, à Gulielmo inchoatam ad finem vsq; perduxit. Cuius illustrandi gratia Coronam Regiam, non minus artificio, quam impensis operosissime elaborari curauit, in eoque inter alia ornamenta Canutus appendit, sapienter ratus Regias opes potius sacrorum splendori, quam humanæ auaritiæ seruire oportere. Eginno quoque Dalboensis Episcopus, iisdem ferme temporibus opitulante Rege, Laurentianæ ædis inchoatum à se opus explicuit. Cuius dedicationis imminente die, singularem Rex perliberalis munificentiam declarauit. Ipso namque dedicationis Festo, solenniter altaria veneratus, quartam Regij numismatis, quartam suæ in Ciues exactionis, quartam æstiuæ census portionem, non præsentis modo Antistiti, sed eius etiam successoribus, quicumque pro tempore loci Antistites extiterint, muneris loco perpetuo iure possidendam cenceffit. Itaque non minorem in edendis templorum priuilegijs, quam præstandis beneficij auctorem egit. Et vt legibus suis æternitatem conciliaret, eas conuellere conatuos, antistitem execrationi subiecit. Sed aliquando animum eius aduertit paterni auunculi, Magni Canuti insignis gloria, & longe lateque protensum imperium, recolensque quantum ab eius memoria Danicis rebus decessisset, animum ad Angliam armis recuperandam adiecit. Re igitur cum Olao fratre primum communicata, deinde popularibus aperta, alacrem omnium concordemque assensum retulit. Sed quem Rex sibi fraternæ charitatis vicissitudine respondere crediderat, latenter æmulum comperit. Olauus enim ambitione Regni stimulatus, pietatis erga germanum oblitus, perfidissimi pectoris habitum, summa fidei simulatione tegebat. Et ne solus infidias volueret, lecta socie-

tate

rate clandestinæ coniurationis cætum instruxit. Canutus imperata classe, Limicis oris appellitur, diuque fratrum præstolatus aduentum, nauigandi cunctatione exercitus alacritatem imminuit. Nam Olaus ^{Dolus frater-} nouas quotidie prætexens tarditatis rationes, veniendi moram in dies extraxit, vt vel Regem sine eo proficiscentem Regno priuaret, vel tarditate suspensum exercitu destitueret. Neceum callida consilij ratio fefellit. Nam breui tota fermè à Rege classis tædio affecta, illius expectatione defecit. Tandem de fratris perfidia certior factus, classe tantisper suum reditum opperiri iussa, Slesuicum vnà cum lectissima manu festinato contendit, ibique fratrem inopinatum & attonitum intercepit, productum deinde conuictumque grauioribus quidem pœnis memor cognitionis abstinuit, vt tamen securitati, quâ suæ, quâ Regni prouideret, in Flandriam sub custodibus asseruandum relegauit. Deinde occasionem melioris rei natam arbitratus, mulctam quam potuit optimo iure coniuratis irrogare, in Decimarum solutionem cogitauit retorquere. Sed pietissimi Regis conatus exitum inuenire non potuit. Dani siquidem illam Decimarum solutionem, non religionis indicem, sed suæ ignominiae testem diuturnum esse arbitrati, annuam frugem alienis dependere constanter recusarunt, potiusque graui ære admissum perfidiæ crimen semel mulctari, quam semper libertate spoliari, satius esse dixerunt. Hanc deterioris conditionis partem Rex à populo vniuerso approbati vt intellexit, simulata pecuniæ exactione, colligendæ pensionis quæstores instituit, mulctæ nomine decimarum religionem alstruere cupiens. Sed cum administrum mandatum immitius quam iussi fuerant exequerentur, à multitudine, æmulorum Regis hortatibus, concitata omnes ad vnum trucidari. Nec eorum cædibus satiata, in Regem quoque vesania prorupit. Rex impetum opportune sua ratus absentia declinandum, Slesuicum concessit, ibique conjugem cum filio relictam, si res forte sinistre cessissent, referre se in patriam iussit, nullum inter perfidos præsidium habituram. Ipse interim imminentibus Iuthis quo tutior secessu foret Fioniam petijt, inde tamen exactus in Sielandiam migrare statuerat, cum Blacco ^{Blacco Regis proditor.} quidam primam ipsius familiaritatem adeptus, insimulata fidei consilio fugam dehortatur, se interim acta speculaturum, blanditiæque iræ ejus oppositum promittit, qui tamen inita legatione conciliandæ gratiæ loco, odium Regi impensius struit, ac deinde reuersus amicitiam simulans, pacatiorem populi animum fraudulenter nunciat. Rex sacrorum solemnij assuetus, nequid religioni præponeret, Albani eodem sacram pro se deprecaturus accedit: militum etiam Regis non contemnendus numerus accurrit, Regis periculum auertere si quod impenderet,

Dolus frater-
nus.

S. Canutus
classe destitui-
tur.

Fratrem in-
stidum capis
inque Flan-
driam able-
gar.

Decimam cle-
ro annuam pœ-
dendam mul-
ctæ loco coniu-
ratis imponit
inaccessum.

Quæstores Re-
gis trucidan-
tur.

Regi cades in-
tentatur.
Rex furori se
subducit.

Blacco Regis
proditor.

Rex Sacris in-
terest.

*Blacconis im-
pietas.*

Punitur.

*Rex Sacra-
mentis se ad
mortem pre-
munit.*

*Lancea iactu
confoditur.*

*Necem S. Regis
fames ingens in
Regno secuta.*

*Poenitentia vo-
puli destitit fa-
mes.*

*Rex Sancto-
rum Catalo-
go adscriptus.*

deret, aut si minus id posset, vna mori paratus. Benedictus frater Regi
semper aderat, Ericus non longè in alia æde reclusus expectabat quid
fieret, cum infinitam hominum multitudinem paucorum manus susti-
nere non posset, cumque referandæ sacræ ædis in qua Rex orabat, nemo
præsumeret audaciam, Blacco malorum incentor, larua Sycophantiæ
detracta, apertum proditorem agere non erubuit, quippe frementem
multitudinem, in ipsum templum inducere est ausus; verum nunquam
proditorum impunitas diuturna, in ipso aditu trucidatus, meritis par-
tim in Regem perfidiæ, partim impietatis in religionem pœnas luit. Be-
neditus quoque frater fortissime pro Rege dimicans occubuit, Ericus
per medios hostes vix saluus euasit. Rex interiori sacrario conclusus, sa-
cræ poenitentiae munus impleuit, tum Christiano ritu confessus, sacrifi-
que munitus expansis ante aram brachijs, fati securus ictum lethalem
recepit. Dum namque victime more prostratus, percussorem expectat,
immissæ per fenestram lanceæ mortifero iactu confossus, pium mortis
sacrificium suo conditori obtulit, telis deinde crebris petitus corpus
immobile tenuit, nec ante loco quo cubabat excessit, quâ feretro man-
daretur extinctus, sane ad coarguendam parricidarum malitiam occisi
Regis merita Deus miraculosis prodidit argumentis. Tanta quippe fru-
mentorum inopia Daniam inuasit, vt maxima populi pars alimento-
rum inops inedia consumeretur, nec prius fecunditas agris restituta,
quam populus ad cor reuersus, iustè senouem frumentorum partes a-
misisse testaretur; qui decimam ex eis Deo & Dei ministris reddere de-
trectasset. Obijt autem Rex sanctitate, & iustitia incomparabilis Anno
Domini Millesimo octuagesimo septimo, decima Julij, Sanctorum Ca-
talogo adscriptus, à Stephano primo Vpsalensi, & Æthyllo Lundenfi
Archiepiscopis, iussu Alexandri III. Pontificis.

*De eo annales Suet. & Danici Saxo Gram. lib. 13. Hist. Ioan. Mag. lib. 18. cap. 12. & 14.
Alb. Crantz. in sua Dania lib. 4. cap. 35. 36. & 37. Surius & Martyrol. Rom. 7. Ianuarij.*

S. BOT-